

Aizvēstures periods Latvijas teritorijā: Pirmie iedzīvotāji Latvijas teritorijā.

Latvijas vēsture

6. klase

Skolotājs Jevgenijs Butorins

2022.gada 21.martā

Stundas mērķi:

- 1) Iegūt zināšanas par senākajiem iedzīvotājiem Latvijas teritorijā;
- 2) Izprast jēdzienu **Aizvēsture;**
- 3) Pilnveidot darbu ar tekstu un karti;

Mājas daba pārbaude.

Atbildi uz jautājumiem!

1. Kad tagadējā Latvijas teritorijā bija parādījušies pirmie iedzīvotāji?
2. Nosauc pirmās apmetnes tagadējā Latvijas teritorijā?

Aizvēsture (**Доисторический период**) ir cilvēces vēstures senākais (самый древний, первобытный) posms (период) – laiks no cilvēka parādīšanās (появления) līdz pirmajām civilizācijām un rakstības izgudrošanai.

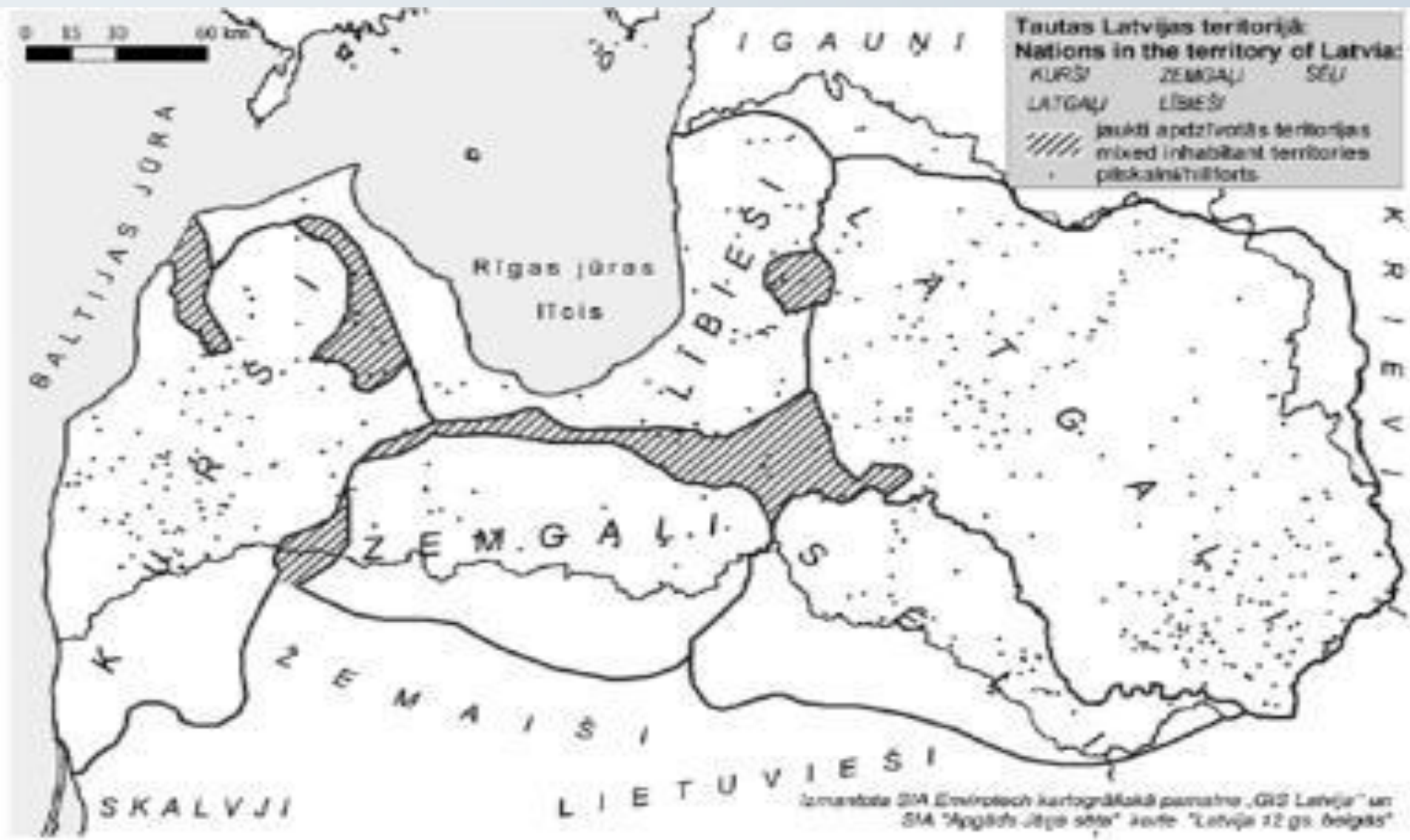

Attēlā: Viena no senākajām kartēm, kurā attēlota mūsdienu Latvijas teritorija.

Austrumeiropas karti (Kartes augšējā stūrī - Baltijas jūra) izveidojis Aleksandrijas zinātnieks Klaudijs Ptolemajs ap 90.-168. m.ē.

Mācību grāmatas 65.lpp.izpēti karti un atzīmē konturkartē seno cilvēku apmetnes

Darbs ar tekstu!

Latvijas teritorija aizvēsturē

Aizvēsture ir cilvēces vēstures periods, par kuru nav saglabājušās rakstiskas liecības. Tas ir vēstures senākais posms no cilvēka rašanās brīža līdz pirmās civilizācijas izveidošanās laikmetam. Aizvēstures periods Latvijas teritorijā ilga aptuveni no 11. gt. p.m.ē. līdz aptuveni 1200. gadam m.ē.

1. Cik ilga aizvēstures periods?

Attēlā: Ogres muzejā rekonstruētais Latvijas pirmiedzīvotāju - ziemeļbriežu mednieku mājoklis.

Liecības(доказательства) par senākajiem iedzīvotājiem Latvijas teritorijā atrastas Ogres un Ikšķiles novados. Apmēram pirms 13-12 tūkstošiem gadu tagadējā Latvijas teritorijā, no kuras bija atkāpies ledājs(ледник сошёл), ienāca pirmie iedzīvotāji – ziemeļbriežu mednieki(охотники за северными оленями). Svarīgākais šo mednieku ienākšanas ceļš bija Daugava, tāpēc arī seno apmetņu paliekas atrastas(найденны останки) tās krastos. Darbarīkus(орудия труда) un ieročus(оружие) gatavoja no akmens, koka, kaula. Tāpēc arī laikmets ieguvis nosaukumu - akmens laikmets(каменный период) .

2. Kur atrastas senākās liecības par senākajiem Latvijas iedzīvotājiem?

3. Kas bija pirmie iedzīvotāji Latvijas teritorijā? _____

4. Kur atrastas senākas apmetņu atliekas? _____

5. No kā gatavoja darbarīkus un ieročus? _____

6. Kā bija nosaukts šis laikmets? _____

Akmens laikmetu iedala posmos:

paleolīts jeb senais akmens laikmets;

mezolīts jeb vidējais akmens laikmets;

neolīts jeb jaunais akmens laikmets.

7. Kādos posmos iedala akmens laikmetu?

Salīdzinot ar iepriekšējo attēlu, redzamas ievērojamas atšķirības, rīki kļuvuši daudzveidīgāki (многообразные), sarežģītāki (сложнее).

8. Kādi kļuvuši darbarīki jaunajā akmens periodā?

Attēlā: Neolīta jeb jaunā akmens laikmeta kaula rīki: īlens, duncis, zvejas rīki u.c.

Akmens laikmetam sekoja metālu – bronzas un dzelzs – laikmeti, kad darbarīki un ieroči tika izgatavoti no bronzas un dzelzs.

9. *Kāds laikmets sekoja pēc akmens perioda?*

Latvijas teritorijā dzelzs laikmets ilga no 500. g. p.m.ē. līdz 1200. gadam. Pirmie dzelzs priekšmeti tika ievesti no citām zemēm. Tikai vēlāk dzelzi sāka iegūt no vietējās purva rūdas - to apguva mūsu ēras pirmajos gadsimtos. Akmens laikmetā cilvēki iztiku ieguva (средства к существованию) no apkārtējās dabas. Tādu saimniekošanas veidu sauc par savācējsaimniecību (собирательство).

10. *Cik ilga dzelzs periods Latvijas teritorijā?* _____

11. *No kurienes bija atvesti pirmie dzelzs priekšmeti?* _____

12. *No kurienes iegūva dzelzi Latvijas teritorijā?* _____

13. *No kurienes cilvēki guva iztiku akmens periodā?* _____

Akmens laikmetā kopā dzīvoja liels skaits radnieku – lielā saime jeb dzimtas kopiena. Ap 2. gt. p.m.ē. medību, zvejas un savvaļas augu vākšanas vietā pakāpeniski par svarīgāko nodarbošanās veidu kļuva lopkopība (животноводство) un zemkopība (скотоводство). Cilvēki vairs nebija pilnīgi atkarīgi no dabas. Viņu pašu darbs nodrošināja iztiku (пропитание). Pieaugot turībai (богатея), radās nepieciešamība aizsargāt savu saimi no laupītājiem (грабители), tāpēc dzīvesvietas sāka nocietināt (укреплять). Ļaudis cēla četrstūra dzīvojamās ēkas gan stāvkoku, gan guļbūves tehnikā. Ēku apsildīšanai un ēdienu gatavošanai izmantoja vaļēju pavardu (открытый очаг) – nedaudz zemē iedziļinātu ugunsroku, kas atradās ēkas centrā.

13. *Ar ko cilvēki vēl sāka nodarboties akmens periodā?* _____

14. *Kāpēc cilvēki sāka nocietināt dzīvesvietas?* _____

15. *Kādā tipa mājas cēla šajā periodā?* _____

16. *Kas ir vaļējais pavards?* _____

Mājas darbs

Uzzīmē, kā dzīvoja mūsu
senči(предки) tālajā pagātnē!!!

Stundas pašvērtējums!

Igors

Maksims

Daniels

Dmitrijs

Anastasija

Mihails

Nikita

Jevgenijs

Olegs

Dmitrijs

Andris

Maksims